

**„MONITORIZAREA APLICĂRII ÎN PRACTICĂ A PREVEDERILOR
CODULUI AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA”**

Raport de monitorizare

**a implementării prevederilor Codului audiovizualului
de către radiodifuzorii publici IPNA Compania "Teleradio-Moldova"
și IPRA Compania "Teleradio-Găgăuzia" în perioada postelectorală**

Perioada: 30 iulie – 31 august 2009

Chișinău, 2009

**Proiect realizat de Asociația Presei Electronice cu sprijinul Fundației Soros-Moldova
în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte – Coaliția 2009**

www.apel.md

1. CADRUL METODOLOGIC

Perioada: 30 iulie – 31 august 2009

Obiectul monitorizării: programele de știri/actualități și emisiuni cu prezența actorilor politici (interval orele: 6.00 – 24.00).

Scop: determinarea prezenței actorilor politici în programele de știri/actualități și în emisiuni din perspectiva rigorilor legale și profesionale stabilite pentru mass-media audiovizuală.

Autorul monitorizării: Asociația Presei Electronice din Moldova.

GRILA DE MONITORIZARE:

Posturi monitorizate: Radio Moldova, Moldova 1, Radio Găgăuzia, TV Găgăuzia

Actori politici monitorizați (IPNA "Teleradio-Moldova"):

- **Președinția** (președintele, consilierii președintelui, purtătorul de cuvânt al președinției);
- **Parlamentul** (fracțiunile parlamentare, deputații independenți);
- **Guvernul** (membrii guvernului, adjuncții miniștrilor, purtătorul de cuvânt al guvernului);
- **Administrația publică locală** (primarul general al mun. Chișinău, președintele CMC, președinții și vicepreședinții de raion, consilierii, primarii).
- **Partidele politice** (reprezentanți, simpatizanți ai partidelor politice sau oponenți ai acestora);

Actori politici monitorizați (IPNA "Teleradio-Găgăuzia"):

- **Bașcanul;**
- **Adunarea Populară;**
- **Executivul;**
- **Administrația publică locală;**
- **Administrația publică centrală;**
- **Partidele politice;**

Analiza cantitativă:

- **Frecvența și durata** aparițiilor actorilor politici în știri: *a) intervenții directe; b) mențiuni/apariții;*
- **Frecvența și durata** aparițiilor actorilor politici în emisiuni: *a) intervenții directe; b) mențiuni/apariții;*
- **Ponderea** duratei știrilor cu prezența actorilor politici în durata programelor de știri;
- **Numărul de surse** utilizate în știrile conflictuale: *a) 1 sursa de informație; b) 2 și mai multe surse de informație independente una de alta.*

Analiza calitativă:

- **Conținutul informației:** a) pozitiv; b) neutru; c) negativ;
- **Atitudinea jurnalistului:** a) favorizantă; b) defavorizantă, c) imparțială.

I. Reflectarea perioadei postelectorale de catre IPNA Compania "Teleradio-Moldova"

1. Prezentarea actorilor politici in programele de stiri si actualitati ale IPNA "Teleradio-Moldova"

1.1 Actori politici: dimensiunea cantitativa

In perioada 30 iulie – 31 august 2009 TV Moldova 1 a difuzat 673, iar Radio Moldova – 1440 stiri si subiecte cu prezenta actorilor politici cu durata cumulata de 83.474 (23,1 ore) si, respectiv, de 177.799 (49,3 ore) secunde.

Durata stirilor cu prezenta actorilor politici la Moldova 1 a constituit 37,2% din durata totala a programelor de stiri si actualitati, iar la Radio Moldova – 42,3% (vezi Tabelele 1 și 2).

Tabelul 1

Perioada monitorizată: 30 iulie - 31 august 2009			
Post TV monitorizat:	Moldova 1	Program monitorizat:	Știri
Număr știri cu prezența a.p.:	673	Număr știri conflictuale:	129
Durată știri cu prezența a.p. (sec):	83474	1 sursă de informație:	41
Durată programe de știri (sec):	224140	2 & > surse de informație:	88

Tabelul 2

Perioada monitorizată: 30 iulie – 31 august 2009			
Post TV monitorizat:	Radio Moldova	Program monitorizat:	Știri
Număr știri cu prezența a.p.:	1440	Număr știri conflictuale:	121
Durată știri cu prezența a.p. (sec):	177799	1 sursă de informație:	36
Durată programe de știri (sec):	420168	2 & > surse de informație:	85

Moldova 1 a difuzat stiri cu prezenta a 51, iar Radio Moldova – cu prezenta a 54 de actori politici personalizati. Moldova 1 a relatat despre 9 formatiuni politice, iar Radio Moldova – despre 10.

Topul celor mai mediatizati actori politici personalizati si actori-formatiuni politice, ca frecventa si ca durata, este reprezentata in tabelul 3.

Tabelul 3

Top 10 actori personalizati. Frecventa si durata stiri

Nr.	TV Moldova 1				Radio Moldova			
	actori	frecventa (ori)	actori	durata (sec)	actori	Frecventa (ori)	actori	durata (sec)
1	Voronin V.	288	Voronin V.	7502	Voronin V.	232	Voronin V.	6811
2	Ghimpu M.	192	Filat V.	3152	Filat V.	106	Lupu M.	3536
3	Filat V.	171	Ghimpu M.	2537	Ghimpu M.	106	Filat V.	3239
4	Lupu M.	156	Lupu M.	2531	Lupu M.	80	Spivacenco A.	3143
5	Urechean S.	149	Urechean S.	1702	Spivacenco A.	70	Turcan V.	3084
6	Greceanai Z.	58	Lozan O.	1133	Turcan V.	70	Catrinici L.	2964
7	Lozan O.	42	Greceanai Z.	1049	Urechean S.	69	Ghimpu M.	2551
8	Stepaniuc V.	42	Stepaniuc V.	1010	Greceanai Z.	65	Chirtoaca D.	2006
9	Chirtoaca D.	36	Chirtoaca D.	876	Chirtoaca D.	61	Urechean S.	1879
10	Dodon I.	35	Dodon I.	772	Catrinici L.	50	Greceanai Z.	1441

Cel mai mediatizat actor personalizat atât la Moldova 1, cât și la Radio Moldova, a fost V.Voronin, detașat net de ceilalți figuranți în lista de top. Ca frecvență și ca durată, raportul dintre ocupanții poziției întâia și a zecea în top este de la 4,6 la 1 (radio) până la 9,7 la 1 (televiziune). Frecvența și durata apariției în știri la Moldova 1 și la Radio Moldova a actorilor politici personalizați din lista de top 10, este prezentată în Diagramele 1 - 4.

Diagrama 1

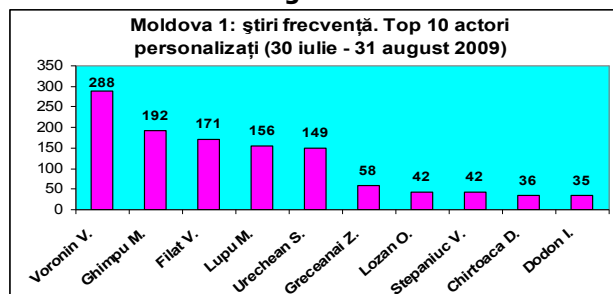

Diagrama 2

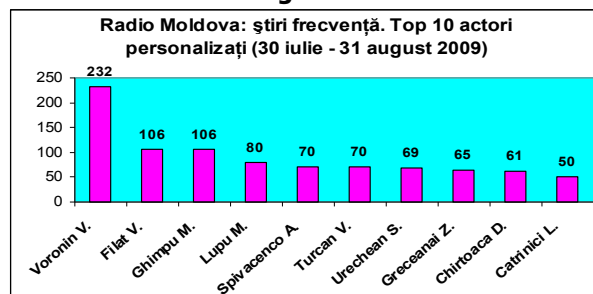

Diagrama 3

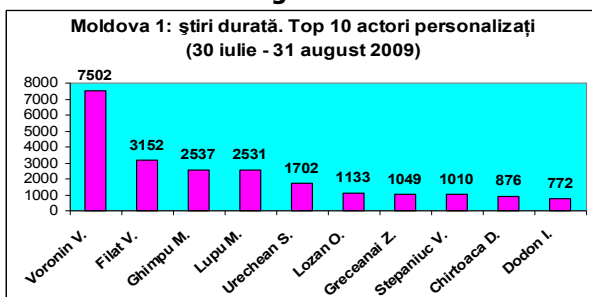
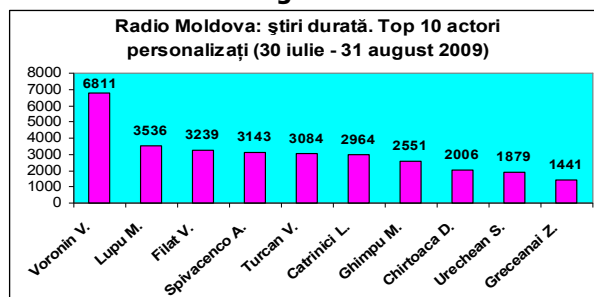

Diagrama 4

În perioada de referință actorii-formațiuni politice au avut în programele de știri prezență disproporționată și ca frecvență, și ca durată.

Dintre partidele care au acces în Parlament în urma scrutinului din 29 iulie 2009, prezența cea mai mare în programele de știri, și ca frecvență, și ca durată, a avut-o PCRM atât la TV Moldova 1, cât și la Radio Moldova (vezi Tabelul 4).

Tabelul 4
Actori – formațiuni politice. Frecvența și durată știri

Nr.	TV Moldova 1				Radio Moldova			
	actori	frecvența (ori)	actori	durata (sec)	actori	frecvența (ori)	actori	durata (sec)
1	PCRM	726	PCRM	15871	PCRM	643	PCRM	16511
2	PL	362	PL	4529	PL	334	PL	5540
3	AMN	296	PLDM	3979	PLDM	281	PDM	4593
4	PLDM	267	PDM	3289	AMN	271	PLDM	4359
5	PDM	266	AMN	3041	PDM	250	AMN	3567
6	PPCD	74	PPCD	2644	PPCD	116	PPCD	2231
7	UCM	35	UCM	709	PEMAVE	46	UCM	1228
8	PSD	21	PSD	238	PSD	41	MAE	764
9	PEMAVE	10	PEMAVE	45	UCM	19	PEMAVE	335
10					MAE	14	PSD	150

Ca număr de apariții și ca durată în știri, PCRM este urmat de partidele componente ale Alianței pentru Integrare Europeană (AIE) și de PPCD. Ca frecvență, PCRM depășește componentele AIE de 2-3 ori, iar ca durată – de 3-5 ori.

Numărul și durata apariției formațiunilor politice în știri la Moldova 1 și Radio Moldova este prezentată în Diagramele 5 – 8.

Diagrama 5

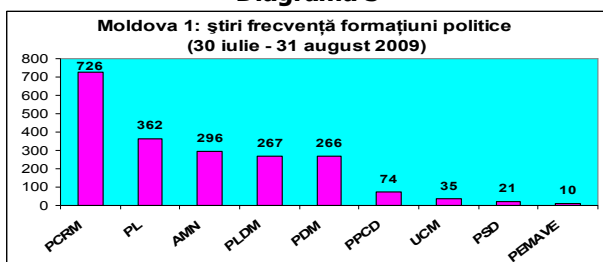

Diagrama 6

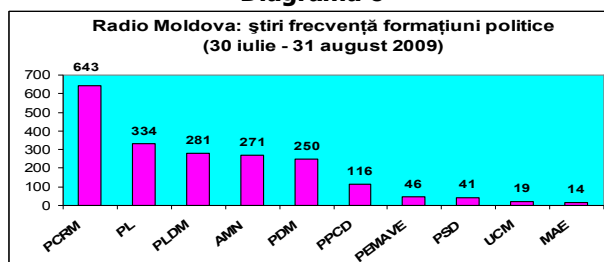

Diagrama 7

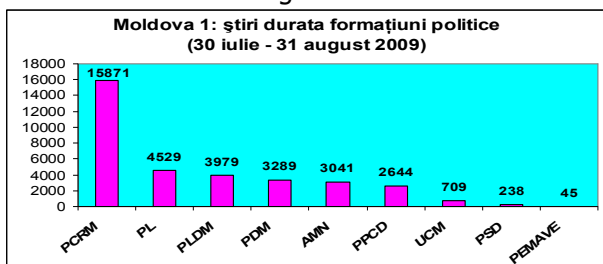
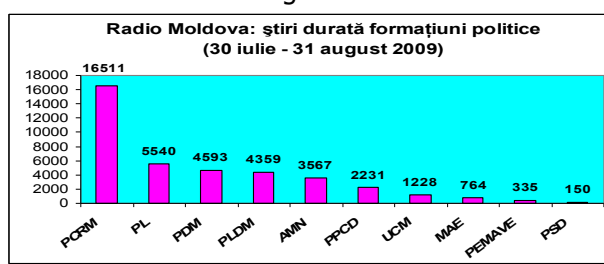

Diagrama 8

1.2. Actori politici: dimensiunea calitativa

TV Moldova 1 a plasat în știri, în context pozitiv 16, și în context negativ – 7 actori politici personalizați, iar Radio Moldova – câte 6.

La Moldova 1, din primii 10 actori personalizați plasați în știri, în context pozitiv, majoritatea absolută reprezintă PCRM. Între cei 7 actori personalizați plasați în știri, în context negativ, nici unul nu reprezintă PCRM.

La Radio Moldova toți cei 6 actori personalizați, plasați în știri, în context pozitiv, reprezintă PCRM, iar 5 din 6 actori personalizați plasați în știri, în context negativ, reprezintă componentele AIE (vezi Tabelul 1).

Ca număr de apariții în știri, în context pozitiv, V.Voronin ocupă poziția întâia și la Moldova 1, și la Radio Moldova, urmat, la distanță, de Z.Greceanai.

Ca număr de apariții în știri, în context negativ, primele 3 poziții la Moldova 1 le ocupă M.Ghimpu, M.Lupu și V.Tarlev, iar la Radio Moldova – D.Chirtoacă, M.Ghimpu și V.Tarlev.

Tabelul 1
Actori politici personalizați. Stiri context pozitiv. Stiri context negativ

Nr.	TV Moldova 1				Radio Moldova			
	actori	context pozitiv (ori)	actori	context negativ (ori)	actori	context pozitiv (ori)	actori	context negativ (ori)
1	Voronin V.	60	Ghimpu M.	17	Voronin V.	46	Chirtoaca D.	4
2	Greceanai Z.	17	Lupu M.	11	Greceanai Z.	16	Ghimpu M.	4
3	Stepaniuc V.	8	Tarlev V.	11	Dodon I.	7	Tarlev V.	3
4	Baldovici V.	7	Urechean S.	7	Stepaniuc V.	7	Filat V.	1
5	Dodon I.	7	Chirtoaca D.	6	Spivacenco A.	4	Lupu M.	1
6	Rusu M.	7	Filat V.	4	Baldovici V.	1	Urechean S.	1
7	Spivacenco A.	7	Formuzal M.	1				
8	Filat V.	5						
9	Turcan V.	5						
10	Savga L.	4						

TV Moldova 1 a plasat în știri, în context pozitiv 4 formațiuni politice, iar în context negativ – 7. Radio Moldova a plasat în context pozitiv 1 partid, iar în context negativ – 5 (vezi Tabelul 2).

Moldova 1 a plasat PCRM în știri, în context pozitiv, de 11,5 ori mai des, decât 3 partide componente ale AIE, luate împreună. Radio Moldova a plasat în context pozitiv doar PCRM, în 72 de rânduri.

Între formațiunile politice plasate de către Moldova 1 în știri, în context negativ, se regăsește și PCRM, însă primele poziții sunt ocupate de PL, PDM și AMN, componente ale AIE.

Între formațiunile politice plasate de către Radio Moldova în știri, în context negativ, nu se regăsește PCRM, iar prima poziție este ocupată de PL.

Tabelul 2
Actori-formațiuni politice. Context pozitiv stiri. Context negativ stiri

Nr.	TV Moldova 1				Radio Moldova			
	actori	context pozitiv (ori)	actori	context negativ (ori)	actori	context pozitiv (ori)	actori	context negativ (ori)
1	PCRM	138	PL	27	PCRM	72	PL	8
2	PLDM	5	PDM	15			UCM	3
3	PDM	4	AMN	13			AMN	1
4	PL	3	UCM	10			PDM	1
5			PLDM	8			PLDM	1
6			PCRM	6				
7			PSD	1				

Cumulat, la televiziune și radio, prezența formațiunilor politice în știri, în context pozitiv și în context negativ, este prezentată în Diagramele 1 și 2.

Diagrama 1

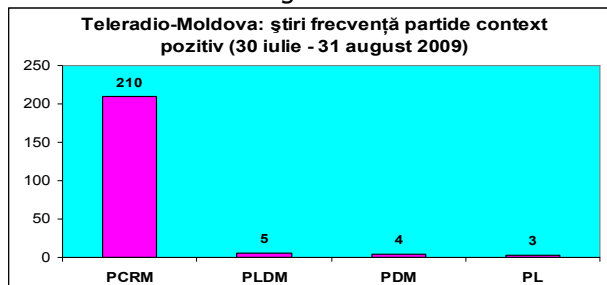
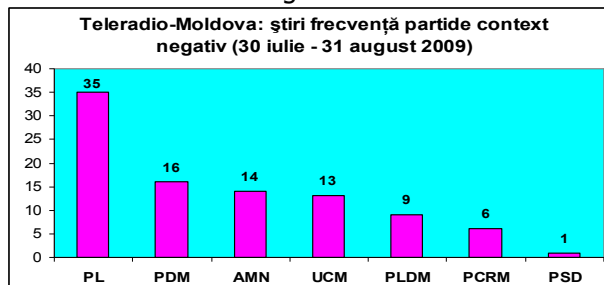

Diagrama 2

Radio Moldova, în perioada de referință, a manifestat în știri atitudine favorizantă față de actorul instituționalizat *Guvern*, în 3 rânduri, iar atitudine defavorizantă - față de un actor personalizat – D.Chirtoacă, în 2 rânduri și față de o formațiune politică – PL, în 2 rânduri.

TV Moldova 1 a manifestat atitudine favorizantă în știri față de 1 actor politic personalizat – V.Voronin, în 3 rânduri, și față de o formațiune politică – PCRM, în 10 rânduri. Moldova 1 a defavorizat în știri 2 actori personalizați – M.Ghimpu și S.Urechean, în 9 și, respectiv, în 3 rânduri, și față de 4 formațiuni politice, componentele AIE, iar cel mai des – față de PL, în 17 rânduri (vezi Tabelul 3).

Tabelul 3
Moldova 1. Atitudine favorizanta stiri. Atitudine defavorizanta stiri

TV Moldova 1								
Actori personalizati					Actori-formatiuni politice			
nr	actori	atitudine favoriz. (ori)	actori	atitudine defavoriz. (ori)	actori	atitudine favoriz. (ori)	actori	atitudine defavoriz. (ori)
1	Voronin V.	3	Ghimpu M.	9	PCRM	10	PL	17
2			Urechean S.	3			AMN	7
3							PDM	4
4							PLDM	4

2. Calitatea stirilor cu prezenta actorilor politici

Tabelul 1

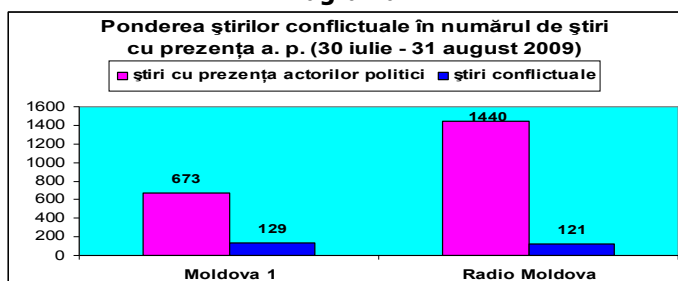
Perioada monitorizată: 30 iulie - 31 august 2009			
Post TV monitorizat:	Moldova 1	Program monitorizat:	Știri
Număr știri cu prezența a.p.:	673	Număr știri conflictuale:	129
Durată știri cu prezența a.p. (sec):	83474	1 sursă de informație:	41
Durată programe de știri (sec):	224140	2 & > surse de informație:	88

Tabelul 2

Perioada monitorizată: 30 iulie - 31 august 2009			
Post TV monitorizat:	Radio Moldova	Program monitorizat:	Știri
Număr știri cu prezența a.p.:	1440	Număr știri conflictuale:	121
Durată știri cu prezența a.p. (sec):	177799	1 sursă de informație:	36
Durată programe de știri (sec):	420168	2 & > surse de informație:	85

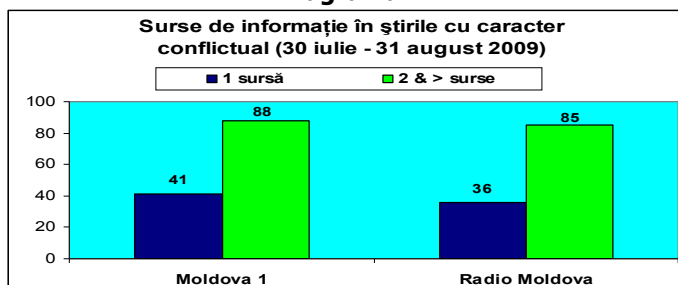
În perioada de referință TV Moldova 1 a difuzat 129 știri cu caracter conflictual, sau 19,1% din numărul total de știri cu prezența actorilor politici, iar Radio Moldova – 121 sau 8,4%. Cota știrilor cu caracter conflictual din numărul total de știri cu prezența actorilor politici este indicată în Diagrama 1.

Diagrama 1

La TV Moldova 1 aproape fiecare a doua, iar la Radio Moldova – fiecare a treia știre cu caracter conflictual a fost scrisă în temeiul unei singure surse de informație (vezi Diagrama 2).

Diagrama 2

3. Prezența actorilor politici în emisiunile IPNA "Teleradio-Moldova"

3.1 Actori politici: dimensiunea cantitativa

În perioada de referință TV Moldova 1 a mediatizat în emisiuni 32, iar Radio Moldova - 22 de actori politici personalizați și câte 8 formațiuni politice. În lista de top 10 ai celor mai mediatizați actori politici personalizați, jumătate sunt reprezentanți ai PCRM. Între formațiunile politice primele poziții, ca frecvență de mediatizare, sunt ocupate de partidele care au acces în Parlament, iar ca durată, la Moldova 1, PPCD depășește două partide parlamentare (vezi Tabelele 1 și 2).

Între actorii personalizați prima poziție la Moldova 1 este ocupată de V.Voronin, iar la Radio Moldova – de M.Ghimpu, ca frecvență, și de M.Lupu, ca durată. Între formațiunile politice prima poziție la Moldova 1 este ocupată de PCRM, iar la Radio Moldova – de PCRM, ca frecvență, și de PL, ca durată (vezi Diagramele 1 – 8)

Tabelul 1
Top 10 actori personalizați. Frecvența și durata emisiunii

Nr.	TV Moldova 1				Radio Moldova			
	actori	frecvența (ori)	actori	durata (sec)	actori	frecvența (ori)	actori	durata (sec)
1	Voronin V.	29	Voronin V.	1972	Ghimpu M.	13	Lupu M.	383
2	Ghimpu M.	18	Baldovici V.	1626	Lupu M.	10	Ghimpu M.	333
3	Filat V.	15	Ghimpu M.	1218	Filat V.	9	Turcan V.	233
4	Vrabie V.	13	Petrenco G.	900	Turcan V.	7	Filat V.	218
5	Greceanai Z.	11	Vaculovschi G.	880	Stepaniuc V.	5	Urechean S.	138
6	Lupu M.	10	Tanase A.	855	Urechean S.	4	Stepaniuc V.	102
7	Urechean S.	8	Lazar V.	840	Chirtoaca D.	3	Chirtoaca D.	51
8	Chirtoaca D.	7	Stepaniuc V.	402	Voronin V.	3	Barbulat M.	31
9	Baldovici V.	6	Filat V.	291	Barbulat M.	2	Timciuc I.	31
10	Calin I.	6	Vrabie V.	276	Postoico M.	2	Untila V.	21

Diagrama 1

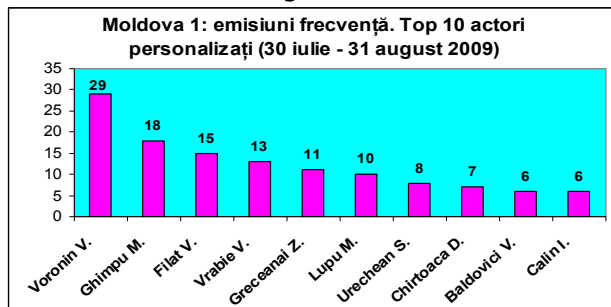

Diagrama 2

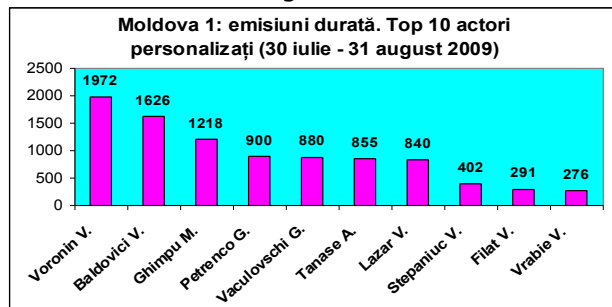

Diagrama 3

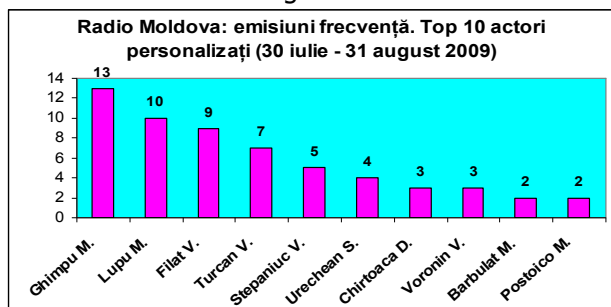
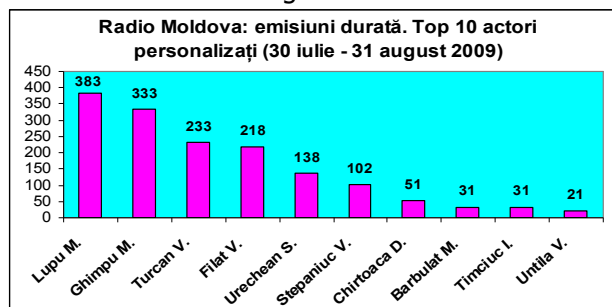

Diagrama 4

Tabelul 2
Actori – formațiuni politice. Frecvența și durata emisiunii

Nr.	TV Moldova 1				Radio Moldova			
	actori	frecvența (ori)	actori	durata (sec)	actori	frecvența (ori)	actori	durata (sec)
1	PCRM	83	PCRM	4048	PCRM	27	PL	414
2	PL	49	PL	1793	PL	24	PDM	407
3	PLDM	35	PLDM	1303	PDM	16	PCRM	404
4	AMN	32	PPCD	1235	PLDM	15	PLDM	242
5	PDM	29	PDM	1168	AMN	13	AMN	186
6	PPCD	16	AMN	369	PEMAVE	1	PEMAVE	3
7	PSD	3	PSD	49	PPCD	1	PPCD	3
8	PEMAVE	2	PEMAVE	9	PSD	1	PSD	3

Diagrama 5

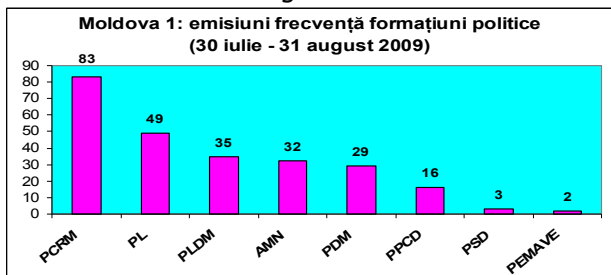

Diagrama 6

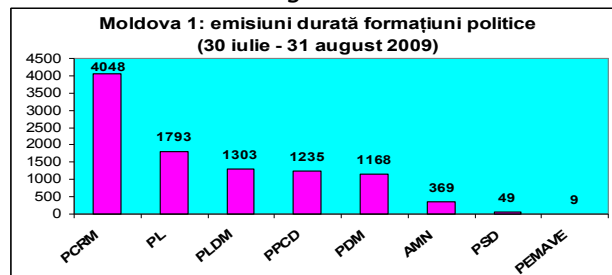

Diagrama 7

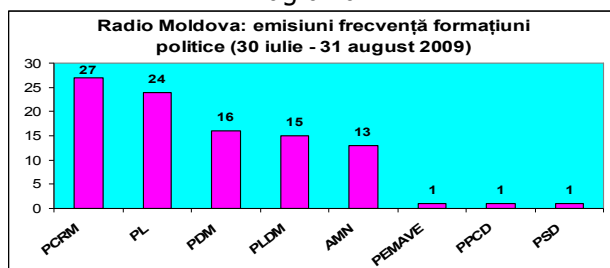
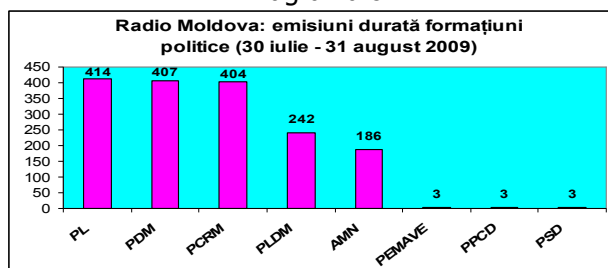

Diagrama 8

3.2 Actori politici: dimensiunea calitativă

În perioada de referință TV Moldova 1 a plasat în emisiuni, în context pozitiv, 7 actori politici personalizați, 6 reprezentând PCRM, iar în context negativ – 4, 3 reprezentând AIE. Pe prima poziție în rândul celor mai mediatizați actori personalizați în emisiuni, în context pozitiv, s-a situat V.Vrabie.

Radio Moldova a plasat în emisiuni, în context pozitiv, o dată, un actor personalizat, reprezentant PCRM. Radio Moldova, în emisiuni, nu a plasat în context negativ nici un actor politic (vezi Tabelul 1).

Tabelul 1
Actori politici personalizați. Emisiuni context pozitiv. Emisiuni context negativ

Nr.	TV Moldova 1				Radio Moldova			
	actori	context pozitiv (ori)	actori	context negativ (ori)	actori	context pozitiv (ori)	actori	context negativ (ori)
1	Vrabie V.	7	Tanase A.	1	Stepaniuc V.	1		
2	Voronin V.	3	Petrenco G.	1				
3	Baldovici V.	3	Lupu M.	1				
4	Dodon I.	2	Ghimpu M.	1				
5	Apostol I.	2						
6	Stepaniuc V.	1						
7	Chirtoaca D.	1						

TV Moldova 1 a plasat în emisiuni, în context pozitiv 2 formațiuni politice – PCRM, în 6 rânduri și PL, o dată, iar în context negativ – 4: PCRM, în două rânduri, PLDM, PL și PDM, câte o dată. Radio Moldova a plasat în emisiuni, în context pozitiv, o formațiune politică – PCRM, o dată, iar în context negativ nu a plasat nici un actor politic (vezi Tabelul 2).

În perioada de referință TV Moldova 1 și Radio Moldova nu au manifestat în emisiuni atitudine favorizantă sau defavorizantă față de vre-un actor politic.

Tabelul 2
Actori-formațiuni politice. Emisiuni context pozitiv. Emisiuni context negativ

Nr.	TV Moldova 1				Radio Moldova			
	actori	context pozitiv (ori)	actori	context negativ (ori)	actori	context pozitiv (ori)	actori	context negativ (ori)
1	PCRM	6	PCRM	2	PCRM	1		
2	PL	1	PLDM	1				
3			PL	1				
4			PDM	1				

Concluzii:

În prima lună de după scrutinul parlamentar din 29 iulie 2009, radiodifuzorul public național a continuat politica de editare a știrilor adoptată anterior, inclusiv în campania electorală.

Compania IPNA „Teleradio-Moldova” a reflectat în știri disproporționat și dezechilibrat evenimentele post-electorale cu participarea actorilor politici, favorizând, în principal, o singură formațiune politică – PCRM și reprezentanții acesteia, și defavorizând celelalte formațiuni politice, inclusiv componentele AIE și reprezentanții acestora.

Ponderea știrilor cu caracter conflictual rămâne insignifiantă, iar cota știrilor scrise în temeiul unei singure surse de informație – ridicată.

Maniera în care a activat radiodifuzorul public național în perioada de referință nu a contribuit la informarea adecvată a cetățenilor asupra procesului post-electoral.

II. Reflectarea perioadei postelectorale de catre IPRA Compania "Teleradio-Gagauzia"

1. Prezentarea actorilor politici in programele de stiri si actualitati ale IPRA "Teleradio-Gagauzia"

1.1 Actori politici: dimensiunea cantitativa

In perioada de referinta TV Gagauzia a difuzat 57 de stiri cu prezenta actorilor politici si cu o durata de 9.300 secunde (2,5 ore), ceea ce constituie 30,3% din volumul total de timp al programelor de stiri si actualitati – 30.650 secunde (8,5 ore).

Radio Gagauzia a difuzat 55 de stiri cu prezenta actorilor politici si cu o durata de 7.960 secunde (2,2 ore), ceea ce constituie 39,01% din volumul total de timp al programelor de stiri si actualitati – 20.400 secunde (5,6 ore) (vezi Tabelele 1 si 2).

Tabelul 1

Perioada monitorizată: 30.07 - 31.08.2009			
Post monitorizat:	GRT-TV	Program monitorizat:	Știri
Număr știri cu prezența a.p.:	57	Număr știri conflictuale:	3
Durată știri cu prezența a.p. (sec):	9300	1 sursă de informație:	0
Durată programe de știri (sec):	30650	2 & > surse de informație:	3

Tabelul 2

Perioada monitorizată: 30.07 - 31.08.2009			
Post monitorizat:	GRT-radio	Program monitorizat:	Știri
Număr știri cu prezența a.p.:	55	Număr știri conflictuale:	0
Durată știri cu prezența a.p. (sec):	7960	1 sursă de informație:	0
Durată programe de știri (sec):	20400	2 & > surse de informație:	0

TV Gagauzia a mediatizat in campania electorala in stiri 12 actori politici personalizati, 5 din 6 categorii de actori-institutii si 1 partid. Radio Gagauzia a mediatizat 10 actori politici personalizati, 6 categorii (toate) de actori-institutii si 2 partide (vezi Tabelele 3 si 4).

Tabelul 3

Nr.	ACTORI	PREZENȚE				Sinteza datelor		CONȚINUT			ATITUDINE		
		Intervenții directe		Mențiuni/apariții		Int. dir.+ment./ap.		pozitiv	negativ	neutru	favoriz.	defavor.	impart.
TV Pr.	GRT-TV Știri	frecv.	durata	frecv.	durata	frecv.	durata	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)
+	personalizați	(num.)	(sec.)	(num.)	(sec.)	(num.)	(sec.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)
1	Balova V.	21	666	3	15	24	681	0	0	24	0	0	24
2	Dodoglo N.	15	450	6	30	21	480	0	0	21	0	0	21
3	Topciu I.	9	270	3	15	12	285	0	0	12	0	0	12
4	Formuzal M.	9	225	0	0	9	225	0	0	9	0	0	9
5	Baburin D.	3	180	0	0	3	180	0	3	0	0	3	0
6	Sapunji S.	6	135	0	0	6	135	0	0	6	0	0	6
7	Cheocsal I.	3	120	0	0	3	120	0	0	3	0	0	3
8	Stoianov N.	3	120	0	0	3	120	0	0	3	0	0	3
9	Zlatov P.	3	120	0	0	3	120	0	0	3	0	0	3
10	Topal S.	3	99	0	0	3	99	0	0	3	0	0	3
11	Harlamenco A.	3	90	0	0	3	90	0	0	3	0	0	3
12	Garizan O.	3	45	0	0	3	45	0	0	3	0	0	3
+	Institutii					0	0						
1	Executivul	39	1275	6	30	45	1305	0	0	45	0	0	45
2	APL (U.T.A.G.)	24	630	6	30	30	660	0	0	30	0	0	30
3	Bascanul	9	225	0	0	9	225	0	0	9	0	0	9
4	Adunarea Populara	6	210	0	0	6	210	0	0	6	0	0	6
5	Partide	3	180	0	0	3	180	0	3	0	0	3	0
+	Partide					0	0						
1	PLDM	3	180	0	0	3	180	0	3	0	0	3	0

Tabelul 4

Nr.	ACTORI	PREZENȚE				Sinteza datelor		CONȚINUT			ATITUDINE		
		Intervenții directe		Mențiuni/apariții		Int. dir.+ment./ap.		pozitiv	negativ	neutru	favoriz.	defavor.	impart.
TV Pr.	GRT-radio Știri	frecv.	durata	frecv.	durata	frecv.	durata	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)
+	personalizați	(num.)	(sec.)	(num.)	(sec.)	(num.)	(sec.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)	(num.)
1	Stoianov N.	16	504	0	0	16	504	0	0	16	0	0	16
2	Balova V.	12	390	0	0	12	390	0	0	12	0	0	12
3	Topciu I.	8	340	0	0	8	340	0	0	8	0	0	8
4	Dodoglo N.	8	255	2	20	10	275	0	0	10	0	0	10
5	Chirciu V.	6	220	0	0	6	220	0	0	6	0	0	6
6	Topal S.	8	220	0	0	8	220	0	0	8	0	0	8
7	Formuzal M.	8	200	0	0	8	200	1	0	7	1	0	7

8	Harlamenco A.	6	170	0	0	6	170	0	0	6	0	0	6
9	Sapunji S.	2	80	0	0	2	80	0	0	2	0	0	2
10	Ghelici F.	2	60	0	0	2	60	0	2	0	0	2	0
+	Institutii					0	0						
1	Executivul	48	1634	0	0	48	1634	0	0	48	0	0	48
2	APL (U.T.A.G.)	12	375	2	20	14	395	0	0	14	0	0	14
3	Bascanul	7	180	0	0	7	180	1	0	6	1	0	6
4	Adunarea Populara	6	170	0	0	6	170	0	0	6	0	0	6
5	Partide	3	80	1	20	4	100	0	2	2	0	2	2
6	APC (R.M.)	0	0	4	60	4	60	0	0	4	0	0	4
+	Partide					0	0						
1	PLDM	2	60	0	0	2	60	0	2	0	0	2	0
2	PCRM	0	0	1	20	1	20	0	0	1	0	0	1

La TV Gagauzia cel mai mediatizat actor personalizat si ca frecventa, si ca durata, a fost V Balova, urmata de N. Dodoglo si I. Topciu. Raportul frecventei aparitiilor in stiri al ocupantului primei pozitii si al ocupantului ultimei pozitii este de 8 la 1, iar al duratei – de 15 la 1.

La Radio Gagauzia cel mai mediatizat actor personalizat si ca frecventa, si ca durata, a fost N.Stoianov, urmat de V.Balova. Raportul frecventei aparitiilor in stiri al ocupantului primei pozitii si al ocupantului ultimei pozitii este de 8 la 1, iar al duratei – de 8,4 la 1.

Frecventa si durata aparitiilor in stiri al actorilor politici personalizati este prezentata in Diagramele 1 – 4.

Diagrama 1

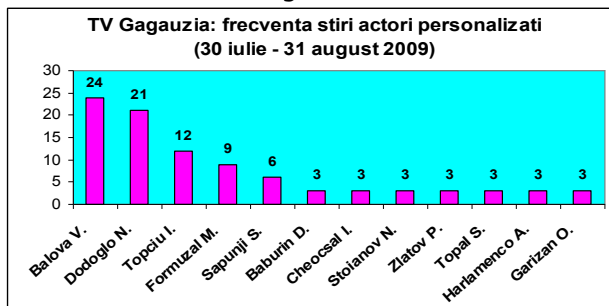

Diagrama 2

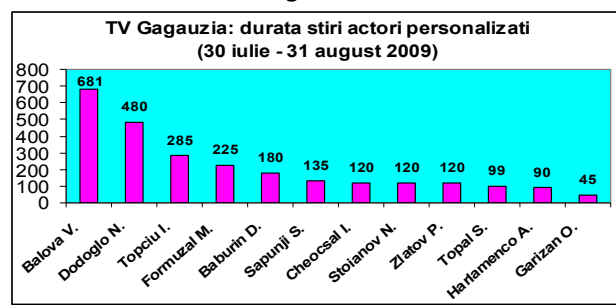

Diagrama 3

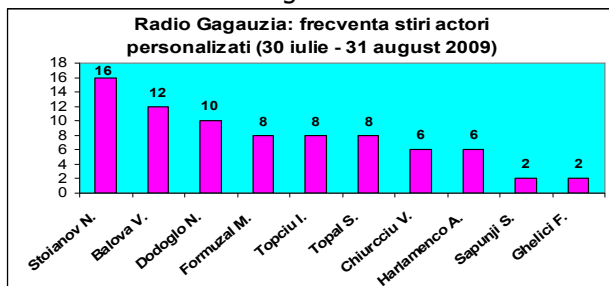
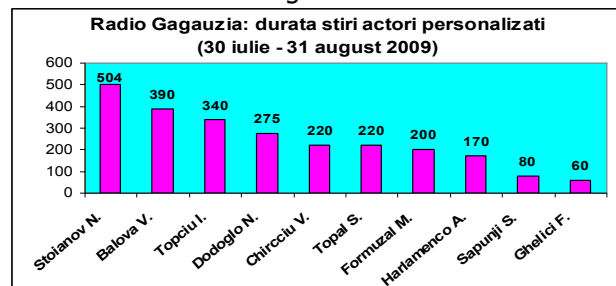

Diagrama 4

Spre deosebire de perioadele anterioare de monitorizare, cand intre actorii politici institutionalizati pozitia de lideri o detineau, de regula, Bascanul si Adunarea Populara, de data aceasta, locurile de frunte in mediatizare atat ca frecventa, cat si ca durata, a revenit Executivului si APL (UTAG). Constatarea este valabila si pentru TV Gagauzia, si pentru Radio Gagauzia.

Frecventa si durata aparitiilor in stiri a actorilor politici institutionalizati la TV Gagauzia si la Radio Gagauzia este prezentata in Diagramele 5–8.

Diagrama 5

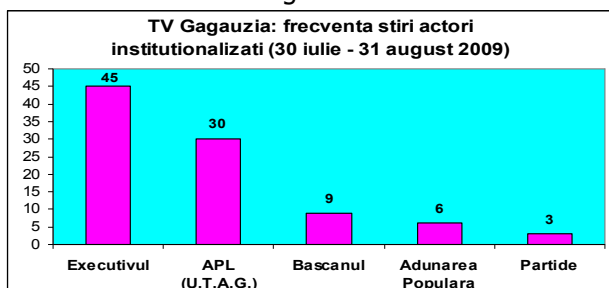

Diagrama 6

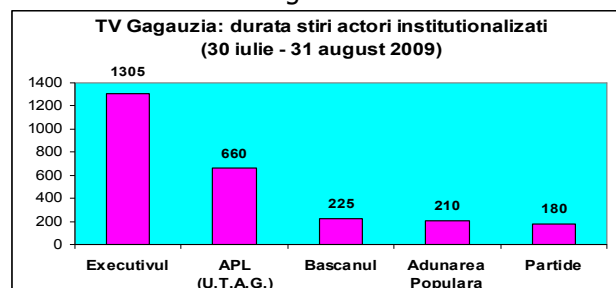

Diagrama 7

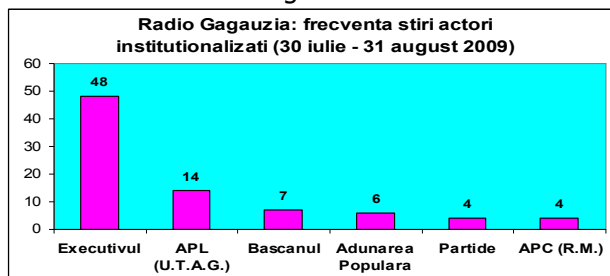
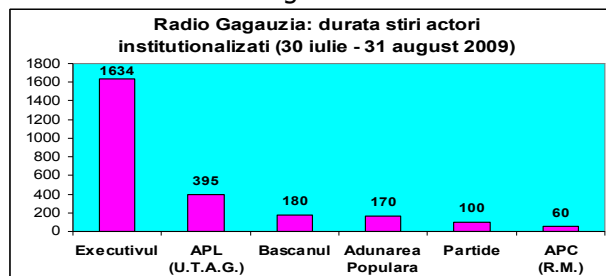

Diagrama 8

1.2 Actori politici: dimensiunea calitativă

TV Gagauzia, in perioada de referinta, nu a plasat in stiri, in context pozitiv, si nu a favorizat nici un actor politic. Totodata, insa, ea a plasat in context negativ, in 3 randuri, si a defavorizat, de asemenea, in 3 randuri, un actor politic personalizat – D. Baburin si un actor politic instituionalizat - formatiunea politica PLDM.

Radio Gagauzia, in perioada de referinta, a plasat in stiri, in context pozitiv, si a favorizat un actor personalizat, o data – pe M.Formuzal. De asemenea, a plasat in context negativ si a defavorizat, in doua randuri, un actor personalizat – F.Ghelici si un actor politic instituionalizat – formatiunea politica PLDM.

2. Prezentă actorilor politici in emisiunile IPRA "Teleradio-Gagauzia"

In perioada de referinta TV Gagauzia a difuzat doua emisiuni cu prezenta actorilor politici: una – cu participarea bascanului M.Formuzal (durata programului – 1800 sec.) si a doua – „Litom k reghionu” – cu participarea lui I.Chiocsal din Adunarea Populara (durata programului – 3000 sec.). Ambele emisiuni au fost realizate conform normelor jurnalistice.

Radio Gagauzia, in perioada de referinta, nu a difuzat emisiuni cu participarea actorilor politici.

TV Gagauzia a difuzat 3 stiri cu caracter conflictual din randul celor cu prezenta actorilor politici – toate trei realizate in temeiul mai multor surse de informatie.

Radio Gagauzia nu a difuzat stiri conflictuale cu prezenta actorilor politici.

Concluzii

In perioada de referinta IPRA Compania „Teleradio-Gagauzia” a difuzat un numar insignifiant de stiri cu prezenta actorilor politici, inclusiv, de stiri cu caracter conflictual.

Avand in vedere faptul ca perioada de referinta a coincis cu prima luna post-electorală, este inexplicabil interesul extrem de redus al radiodifuzorului public regional fata de actorii-formatiuni politice si, mai ales, fata de partidele care au acces in Parlament la scrutinul din 29 iulie 2009.

Numarul redus de stiri si emisiuni cu participarea actorilor politici personalizati si instituionalizati nu a putut contribui la o informare adecvata a publicului asupra desfasurarii procesului post-electoral.

Concluzii generale

În prima lună de după scrutinul parlamentar din 29 iulie 2009 radiodifuzorii publici au reflectat fie insuficient, fie distorsionat evenimentele post-electorale cu participarea actorilor politici.

În perioada de referință radiodifuzorii publici și, mai ales, cel național, au demonstrat lipsă de imparțialitate față de actorii politici despre care au relatat.

Organele de supraveghere a activității radiodifuzorilor publici, ca și în perioada electorală, nu au intervenit pentru a ajusta politica de editare a știrilor la normele legale și la standardele profesionale.

În perioada de referință Compania IPNA „Teleradio-Moldova” și Compania IPRA „Teleradio-Găgăuzia” nu și-au onorat misiunea publică ce le revine conform legislației naționale în vigoare.